

Анализ на информационното осигуряване на разработения в ЦППКОП комплексен модел БОРКОР за превенция на корупцията и работа с него (резюме)

Анализът е изготвен в съответствие с договор за консултантски услуги от 10.05.2014 г. между ЦППКОП и Института по информационни и комуникационни технологии (ИИКТ) на БАН. Фокусът на експертното проучване е върху модулите DMS/VBS, VoA и VoReg. Анализът се извършва на базата на предоставена документация, наблюдения върху демонстрации и тестове, провеждани от сътрудници на ЦППКОП, и разговори със служители на ЦППКОП на различни нива. В резултат на извършената работа на ЦППКОП са представени 7 становища, анализиращи различни аспекти на информационното осигуряване.

Проучени са над 100 документа. Проведени са над 20 срещи с ръководители и служители на ЦППКОП (над 15 души), включително организиране и провеждане на тестове на наличното програмно осигуряване с продължителност над 45 часа.

1 Констатации

Методиката БОРКОР представлява концептуална рамка за мониторинг на законови текстове и нормативни разпоредби, както и на процедури за обществени поръчки и сигнали за нередности при изразходване на публични средства в България. Мащабният, амбициозен замисъл предизвиква респект и уважение. Очевидно проект с такъв обхват се разработва и внедрява на фази. За реализиране на методиката БОРКОР е привлечен външен консултант.

Методиката БОРКОР е оригинална технологична идея, разработена за нуждите на ЦППКОП от външния консултант. Предложена е “корупционна формула”, която концептуализира директните и индиректни фактори, влияещи върху нивото на корупция. Задаването на тази концептуална схема във вид на математическа формула подсказва аналогия с аритметичните действия и свойствата на дробите (например, в термините на директните фактори, ако изгодата е малка, то случаите на корупция ще са малко). Методиката се базира върху идентификация и класифициране на слабите места и мерките за премахването им според директни фактори. Това, от своя страна, позволява формализация на проверката за адекватност на предлаганата мярка спрямо слабото място. Ако множеството от фактори, към които мярката се отнася, не покрива множеството от фактори, които обуславят слабото място, то мярката е неадекватна.

Модулите DMS/VBS, VoA и VoReg, създадени от фирми - разработчици и доставчици на софтуер, са на заключителен етап на реализация. Доставените компоненти по своята същност са съпровождащи, т.е. в тях се регистрират данни и определени резултати от дейността на анализаторите. DMS/VBS е вариант на готова система и има незначителни

забележки относно функционалните ѝ характеристики и интерфейса. За модулите VoA и VoReg предстои тестване с реални данни, интеграция, окончателно приемане от ЦППКОП и внедряване. За качествата на системите и тяхната функционалност се съдеше по предоставената документация и по резултатите от проведените тестове. В процеса на работа бяха направени редица предложения както за провеждане на по-нататъшни тестове на функционалността, така и за подобряване на интерфейса и документацията, като последните напълно се преведат на български език. По този начин договорът между ЦППКОП и ИИКТ-БАН предоставя навременна консултантска помощ, тъй като предложенията ще помогнат на Центъра да проведе тестовете и успешно да въведе системите в експлоатация.

2 Препоръки

- Съвместно с външния консултант да се създаде тестов набор от данни, над които да се демонстрира работоспособността на комплексния модел БОРКОР за превенция на корупцията, използвайки разработените информационни системи (DMS/VBS, VoReg, VoA);
- Съвместно с фирмата-доставчик на информационните системи и външния консултант в Центъра да се проведе задълбочено обучение на обучители, които да са в състояние адекватно да обучават служители на ЦППКОП и други заинтересовани лица. След обучението да се проведат приемателни тестове на разработения софтуер, които да се изпълнят съвместно от специалистите на ЦППКОП, външния консултант и доставчика на софтуера;
- Да се създаде и поддържа електронна библиотека от документите, свързани с комплексния модел БОРКОР за превенция на корупцията и работа с него, както и на документацията, съпътстваща изграждането и поддръжката на разработената за целта софтуерна среда;
- Да се създаде и поддържа система за управление на знанието в ЦППКОП, както и на система за постоянно повишаване на квалификацията (знанията и уменията) на служителите. Да се институционализира система за обучение на нови и стари служители, която да е достъпна и за служители в други организации със сходни функции, като ЦППКОП се превърне в център за разпространение на знания и умения за превенция на корупцията и противодействие на организираната престъпност;
- Да се организират посещения на служители на ЦППКОП в сродни организации в Германия и други страни с цел придобиване на нови знания и обмяна на опит. Така ЦППКОП ще бъде в състояние да прилага нови методики и средства и да доразвие съществуващите в момента.

3 Заключение

На ЦППКОП е предоставен комплексен модел БОРКОР за превенция на корупцията; много служители са обучени до известна степен как да го прилагат на практика. В

ЦППКОП се прилагат и алтернативни модели и методики. Активността на служителите на Центъра е предпоставка за постигане на очакваните резултати относно превенция на корупцията и разкриване на механизми, използвани от организираната престъпност.

Разработената за нуждите на ЦППКОП софтуерна среда представлява съпровождаща информационна система, в която се отразява работата, извършвана от анализаторите на Центъра. Системата улеснява съхраняването на резултатите от дейността на анализаторите. Необходимо е предоставените на ЦППКОП модули да бъдат доработени и интегрирани съгласно договора за разработка. Служителите на ЦППКОП следва да бъдат дообучени както за прилагане на комплексния модел БОРКОР за превенция на корупцията, така и за ефективното използване на внедрените информационни системи. С течение на времето, натрупаният опит при реалната експлоатация на софтуерната среда ще позволи да се открият често повтарящи се, ръчно извършвани досега аналитични дейности, които могат да бъдат автоматизирани впоследствие.

ЦППКОП е създал значителен потенциал, който му позволява в средно-срочен план да се превърне и в Център за управление на знанието и обучение на специалисти в областта на превенция на корупцията и противодействие на организираната престъпност, в генератор на идеи за усъвършенстване на използваните в него системи и идеи как да се адаптира международният опит към дейността му. ЦППКОП вече има своя визия за бъдещо развитие на моделите и информационната среда, което го прави стойностен партньор в международното сътрудничество за превенция на корупцията и в обмяна на знания и технологии.

От ИИКТ-БАН:
проф. Галя Ангелова
доц. Петя Осенова
доц. Кирил Симов
д-р Живко Ангелов
Ивелина Николова

От ЛЕУ-БАН:
доц. Камен Спасов
Любомир Благоев
доц. Славчо Манолов
доц. Анета Антонова